

Criptoactivele: Simplu trend sau elemente-cheie în dezvoltarea pieței digitale?

*Dupa îndelungi așteptari, 2023 pare a se contura ca fiind anul în care criptoactivele, ca instrumente principale ale tehnologiei blockchain în domeniul financiar, vor fi în sfârșit reglementate în cadrul legislației Uniunii Europene ("UE"), prin Regulamentul privind piețele de criptoactive ("**Regulamentul MiCA**"), care este susceptibil să afecteze drepturile, obligațiile și interesele unor numeroase generații existente și viitoare de întreprinderi și investitori la nivel global.*

Criptoactivele și subspeciile acestora (e.g., criptomonedele și tehnologiile adiacente) au captivat atenția și au stimulat imaginația multor companii importante, care au perceput criptoactivele ca pe o modalitate de a accesa noi piețe sau de a le crea de la zero, în noi realități virtuale (e.g., metavers¹). Astfel, criptoactivele s-au dovedit a fi o reprezentare digitală a valorii care poate fi transferată, stocată sau tranzacționată electronic, și nu doar monede virtuale.

Similar multor inovații digitale care au beneficiat de o expansiune rapidă, ascensiunea criptoactivelor a fost foarte apreciată, dar în același timp aspru criticată de către public, reticența oamenilor fiind, cel puțin pentru moment, superioară îmbrățișării lor. Lipsa unei reglementări specifice în domeniul cripto a încurajat răspândirea speculațiilor și a escrocheriilor, iar persoanele care au cazut sub vraja îmbogațirii peste noapte au devenit victime sigure. Mai mult, în practică, există multe voci care susțin că multe dintre criptoactive reprezintă o nouă formă de jocuri de noroc.

O categorie foarte cunoscută de criptoactive, care a fost un subiect de mare interes în ultima perioadă, este cea a criptomonedelor. Acestea din urmă reprezintă monede digitale sau virtuale, securizate prin criptografie, care operează pe rețele descentralizate bazate pe tehnologia blockchain², devenind aproape imposibil de falsificat. O trăsătură esențială a criptomonedelor este că nu sunt emise de o autoritate centrală, ceea ce le face, în teorie, imune la interferențe sau intruziuni arbitrare. Personajele principale în sfera criptomonedelor sunt, desigur, Bitcoin și Ethereum, care au capatat multă popularitate și susținere în întreaga lume.

Cu toate acestea, volatilitatea specifică industriei cripto ține în tensiune continuă participanții, observatorii și autoritățile de reglementare. Un exemplu elocvent îl reprezintă prabușirea³ bursei de criptomonede FTX, eveniment care, fără îndoială, a accentuat ideea că spațiul cripto ar putea fi perceput ca efemer și nesigur.

În acest sens, se cristalizează ideea potrivit căreia există o nevoie semnificativă ca industria crypto să reconstruiască încrederea oamenilor, în scopul de a permite aspectelor pozitive aferente să înlăture bulele speculative existente.

Trebuie remarcat faptul că sistemele de monedă virtuală se afla în atenția autorităților și instituțiilor, cum ar fi Banca Centrală Europeană (denumită în continuare "BCE"), încă din 2011, când BCE a început să analizeze apariția acestor sisteme, anticipând creșterea atenției din media, precum și ca răspuns la solicitările publicului, ale presei și ale autorităților publice.

Evaluarea desfășurată de BCE a condus la publicarea mai multor rapoarte privind sistemele de monedă virtuală, care au reținut concluzia generală că, deși sistemele de monedă virtuală *"pot avea aspecte pozitive în ceea ce privește inovarea financiară și oferirea de alternative suplimentare de plată pentru consumatori"*, acestea implică și riscuri. De asemenea, BCE a susținut că *"în ceea ce privește sarcinile băncilor centrale, cum ar fi asigurarea stabilității prețurilor și a stabilității financiare, materializarea acestor riscuri depinde de volumul emis, de legătura cu economia reală, de volumul tranzacționat și de acceptarea de către utilizatori"*⁴.

Subliniem faptul că, în România, ca regulă, poziția Bancii Naționale a României a urmat abordarea BCE.

La nivel european, însă, UE a făcut deja pași importanți pentru a împiedica producerea unor prejudicii care ar putea fi cauzate de escrocherii în spațiul crypto, prin crearea unui act normativ uniform (*i.e.*, Regulamentul MiCA), care va fi aplicabil tuturor statelor membre ale UE. Cu toate acestea, deși existau mari așteptări din partea susținătorilor ca Regulamentul MiCA să fie votat de Parlamentul European în luna februarie a acestui an, potrivit ultimelor știri, se pare că votul Parlamentului European a fost amânat pentru luna aprilie a acestui an, ceea ce ne face să ne întrebăm dacă Regulamentul MiCA va mai intra într-adevăr în vigoare în anul 2023.

În plus, deși îndelung așteptatul Regulament MiCA abordează elemente esențiale din spațiul crypto, cum ar fi protecția consumatorilor, combaterea spălării banilor, impactul asupra mediului și responsabilitatea întreprinderilor, este foarte posibil ca acesta să nu reflecte o analiză exhaustivă a industriei, dat fiind faptul că unele specii de cryptoactive (de exemplu, NFT-urile) nu sunt analizate și reglementate în detaliu. Astfel, anumite concepte din industria crypto nu vor putea fi controlate în totalitate, fapt ce va putea antrena în continuare anumite riscuri.

NFT-urile sunt extrem de importante, reprezentând cryptoactive sub forma de artă, muzică, obiecte din jocuri, videoclipuri sau altele, care pot fi cumparate și vândute online, în principal cu criptomonede. Ca regulă, acestea sunt codificate cu același software de bază ca și multe alte cryptoactive, fiind expuse aceluiași tip de comportament abuziv care afectează piețele financiare, cum ar fi manipularea prețurilor.

În prezent, în România, Parlamentul nu a emis încă acte normative referitoare la spațiul crypto, cu excepția unor prevederi referitoare la (i) impozitul pe veniturile obținute din criptomonede și (ii) raportarea către Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor a anumitor tranzacții care implică criptomonede.

Cu toate acestea, având în vedere că UE a făcut primul pas prin elaborarea Regulamentului MiCA, este foarte probabil că România, în calitate de stat membru al UE, să susțină acest fenomen, urmărind asigurarea stabilității în spațiul crypto, prin adoptarea de acte normative care să fundamenteze norma europeană.

Astfel, având în vedere că Regulamentul MiCA va fi direct aplicabil în România, implementarea sa practică va presupune, cel mai probabil, o perioadă de tranziție, în timpul căreia vor fi întâmpinate multe probleme practice.

În acest sens, prin raportare la eventualele apanaje de aplicabilitate și interpretare eterogena cu care ne-am confruntat în situații similare, considerăm că sistemul legislativ din România ar trebui să aibă în vedere la

momentul conceperii actelor normative care vor reglementa spațiul cripto următoarele aspecte:

- ~~€€€€€€€€€€€€€€€€€€€€€€€€~~ **claritatea normelor** - legislația ar trebui să fie exhaustivă, suficient de detaliată, fără a face obiectul unor interpretări divergente; acest lucru va asigura o înțelegere corectă și o implementare practică eficientă;
- ~~€€€€€€€€€€€€€€€€€€€€€€€€~~ **securitatea și protecția intereselor și drepturilor părților interesate** - acest lucru este vital atât pentru consumatori, cât și pentru întreprinderi; astfel, ar trebui implementate sisteme și proceduri care să protejeze securitatea, integritatea și confidențialitatea informațiilor;
- ~~€€€€€€€€€€€€€€€€€€€€€€€€~~ **transparența** - necesitatea de a asigura linii de responsabilitate transparente și consecvente, precum și procese eficiente de identificare, gestionare, monitorizare și raportare a riscurilor, inclusiv trasabilitatea post-tranzacționare.

Astfel, în lumina celor expuse mai sus și ținând cont de particularitățile pieței din România, precum și de legislația aplicabilă în vigoare, consideram că un rol foarte important pentru industria cripto îl vor juca legislația subsecventă, normele, ghidurile și orientările ce vor fi emise ulterior, care vor fi esențiale pentru agenții economici, consumatori, avocați și specialiști.

1. *Realitate virtuală care combină caracteristici ale rețelelor sociale, jocurilor online, inteligenței artificiale (AI), realității virtuale (VR) și criptomonedelor, pentru a permite utilizatorilor să interacționeze virtual.*

2. *Registru partajat, descentralizat și imuabil, care facilitează procesul de înregistrare a tranzacțiilor și de urmărire a activelor într-o rețea virtuală.*

3. *Bursa de criptomonede FTX a anunțat că a intrat în faliment. Prabușirea FTX a dus, de asemenea, la o cadere liberă a prețurilor din piața cripto, criptomonedele înregistrând cel mai scăzut nivel din ultimii 2 (doi) ani.*

4. *Rapoartele BCE disponibile la [Virtual currency schemes - a further analysis \(europa.eu\)](https://www.europa.eu/press-room/media/30614/en)*